Emättimen tai kohdun sisäinen sädehoito eli Tyköhoito

Mitä sädehoito on?

Sädehoito on syövän paikallinen hoitomuoto, jolla tuhotaan syöpäsoluja. Sädehoito suunnitellaan jokaiselle yksilöllisesti. Hoitosuunnitelman apuna käytetään hoitoalueelta otettuja röntgenkuvia. Kuvauksia tehdään jokaisella hoitokerralla hoitoapplikaattorin ollessa paikoillaan emättimessä.

Miten valmistaudut hoitoon?

Sädehoitoa varten ei tarvita mitään erityistä valmistelua. Hoitopäivänä syö kevyt aamupala ja lounas sekä ota käyttämäsi lääkkeet.

Miten sädehoitoa annetaan?

Sädehoidon antaa ensimmäisellä kerralla naistentautien lääkäri ja seuraavilla kerroilla sairaanhoitaja. Hoidon aikana olet selinmakuulla gynekologisessa tutkimusasennossa.

Sädehoito annetaan emättimeen asetetun hoitoapplikaattorin kautta. Sinun tulee olla liikkumatta ja saat hengittää normaalisti. Olet hoitohuoneessa yksin, hoitohenkilökunnalla on näkö- ja puheyhteys hoitohuoneeseen. Hoidon kokonaiskesto on noin 30–45 minuuttia, josta sädehoidon osuus on 5–10 minuuttia. Sädehoito on kivutonta ja sen jälkeen ei jää säteileväksi.

Hoitoa annetaan yleensä 3–5 kertaa 2–7 päivän välein. Sädehoidossa käydään yleensä kotoa. Sädehoidon ajaksi voi tarvittaessa saada sairauslomaa.

Millaisia haittavaikutuksia sädehoidolla voi olla?

Sädehoito vaikuttaa myös terveisiin soluihin, joten se voi aiheuttaa hoidettavalla alueella haittavaikutuksia, jotka ovat yksilöllisiä. Niistä tavallisimpia ovat:

- emättimen limakalvon ärtyminen ja kuivuminen
- tihentynyt virtsaamistarve
- kirvely virtsatessa
- ripuli

Sädehoidon jälkeen voit palata normaaliin päivärytmiin, hoito estää harvoin päivittäisiä askareita, harrastuksia tai työssäkäyntiä. Hoitojakson aikana kannattaa levätä tarpeen mukaan ja syödä monipuolisesti.

Haittavaikutusten hoito

Lääkäri ja hoitajat neuvovat haittavaikutuksien hoidossa. Haittavaikutukset voivat jatkua hoidon loppumisen jälkeenkin, niistä on hyvä mainita seurantakäyntien yhteydessä.

Puhtaudesta huolehtiminen on tärkeää hoidon aikana tulehdusten välttämiseksi. Alapesu on hyvä tehdä aamuin illoin pelkällä vedellä. Suihkussa voit käydä, mutta ammekylpyjä, saunomista ja uimista tulee välttää.

Sädehoidosta johtuva limakalvojen ärtyminen saattaa aiheutua emättimen alueen kipua, johon voit ottaa tavallista särkylääkettä.

Mielialan vaihtelut ja tulevaisuuden pelko ovat luonnollisia reaktioita sairastumiseen. Keskustelu läheisten ja hoitohenkilökunnan kanssa auttavat selkeyttämään ajatuksia.

Seksuaalisuus

Sädehoito ei ole este seksuaaliselle kanssakäymiselle. Sairastuminen ja hoidot saattavat aiheuttaa seksuaalista haluttomuutta. Minäkuva ja seksuaalinen identiteetti voivat joutua kokonaan uudelleen tarkasteltaviksi. Avoimesti keskustelemalla ongelmista kumppanin, hoitajien, seksuaalineuvojan ja lääkärin kanssa nämäkin asiat usein selviävät.

Emättimen ahtautuminen voi aiheuttaa yhdyntäkipua ja/ tai yhdyntävaikeuksia. Seksuaalineuvojalta saat ohjeita emättimen ahtautumisen hoidossa.

Mitä sädehoidon jälkeen?

Seuranta jatkuu Tyks Majakkasairaalan Naistentautien vastaanotolla J.

Ota yhteyttä arkisin, jos:

- sinulla on alavatsakipuja, lämpöä tai pahanhajuista vuotoa
- sinulla on muita oireita joiden epäilet liittyvän sairauteen tai saamaasi sädehoitoon.
- sinulla on vielä kysyttävää saamastasi hoidosta tai jatkohoidoista.